

JEDNOSTKA SPECJALNA POLSKIEJ POLICJI
POLISH SPECIAL POLICE UNIT (SPU)
I zmiana 2000/2001

Jednostka Specjalna Polskiej Policji – Polish Special Police Unit (SPU) została utworzona, przeszkolona i wyposażona w odpowiedzi władz polskich na prośbę Organizacji Narodów Zjednoczonych, zgodnie z podpisaną przez obydwie strony umową, tzw. Memorandum of understanding. Podobnie jak pozostałe tego typu jednostki, miała wspierać działania sił policyjnych w misji ONZ w Kosowie (UNMIK) oraz wypełniać tam zadania typowe dla jednostek prewencji policji. ONZ zobowiązała się do zwrotu Polsce całości poniesionych kosztów w postaci miesięcznych rat leasingowych.

Komenda Główna Policji rozpoczęła formowanie i wyposażanie 115-osobowej jednostki w sprzęt, w tym pojazdy, środki łączności, informatyki, uzbrojenie i umundurowanie policjantów w kwietniu 2000 roku. W jej składzie znaleźli się w większości policjanci pionu prewencji Policji oraz trzynastu policjantów z pododdziałów antyterrorystycznych Policji. W dniach 22.05.-10.06.2000 r. oraz 17-23.09.2000 r. jednostka przeszła dwuetapowe szkolenie, zakończone kwalifikacją, w Szkole Policji w Słupsku.

W skład jednostki wchodziły: sześćosobowa grupa dowodzenia (dowódca, zastępca dowódcy, oficerowie operacyjni (3) oraz oficer łącznikowy), trzy plutony, zespół obsługi AWGŁ oraz grupa logistyczna (finansista, informatyk, łącznościowiec, instruktor k.o., MTO i dwaj mechanicy samochodowi. W grupie logistycznej funkcjonował również zespół medyczny (lekarz, pielęgniarz i kierowca ambulansu) oraz psycholog. Kadra dowódcza oraz dowódcy plutonów przeszli testy znajomości języka angielskiego.

Dowódcą pierwszej rotacji Polskiego SPU został podinsp. Adam Kuna, zaś zastępcą dowódcy nadkom. Antoni Cimoszewski.

KALENDARIUM

- 2.10.2000 - Przyłot na misję pierwszego, 19-osobowego rzutu Polskiej SPU;
- 5.10.2000 - Przyłot drugiej, zasadniczej grupy;
- 25.11.2000 - Osiągnięcie przez jednostkę pełnej zdolności do działań – po dotarciu do jednostki transportu sprzętu i wyposażenia z kraju;
- 1.12.2001 - Zakończenie operacyjnej aktywności; rozpoczęcie przygotowania do rotacji;
- 5-7.12.2001 - Rotacja – wymiana składu osobowego jednostki.

W oczekiwaniu na dostawę drogą morską z kraju sprzętu i wyposażenia, jednostka prowadziła rozpoznanie terenu przyszłych działań oraz intensywne szkolenie - we własnym zakresie - wykorzystując znajdujących się w jej składzie instruktorów technik interwencyjnych oraz doświadczonych policjantów z oddziałów prewencji Policji.

DZIAŁALNOŚĆ JEDNOSTKI NA MISJI UNMIK

Jednostka Specjalna Polskiej Policji – Polish SPU była jedną z dziewięciu tzw. Special Police Units (SPU), zaliczanych do sił wsparcia i odwodowych dowódcy cywilnej policji Misji ONZ w Kosowie (UNMIK), przeznaczonych nie tylko do tzw. działań kontroli tłumy ale również prowadzenia innych niebezpiecznych i wymagających użycia znacznych sił policyjnych akcji i operacji.

Zgodnie z mandatem misji, z uwagi na stadium formowania, szkolenia i wyposażania sił kosowskiej policji (KPS), komponent policyjny UNMIK wykonywał w pełni obowiązki policyjne zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego w Kosowie - w sytuacji funkcjonowania tymczasowej administracji międzynarodowej w Kosowie. Z uwagi na konflikt etniczny w Kosowie, przeradzający się nader często w niepokoje społeczne i rozruchy, działania policyjne wymagały zaangażowania znacznych sił wsparcia oraz asekuracji policjantów pełniących służbę w terenie.

Jednostka Specjalna Polskiej Policji wykonywała zadania, w ramach misji UNMIK, w dwóch Regionach: Prizren (region pod kontrolą sił niemieckich KFOR) - od przyjazdu do dnia 24 kwietnia 2001 r. oraz Mitrowica (region pod kontrolą francuskich sił KFOR) – 25 kwietnia 2001 r. do dnia 5 grudnia 2001 r.

UDZIAŁ JEDNOSTKI W AKCJACH / OPERACJACH POLICYJNYCH

Od czasu osiągnięcia pełnej zdolności do działań (25.11.2000 r.) do dnia 01.12.2001, tj. zakończenia operacyjnej aktywności i przygotowania do rotacji, jednostka wykonała całością sił, bądź też poszczególnymi pododdziałami 1082 zadania w dwóch regionach: Prizren i Kosowska Mitrowica, gdzie ze względu na konieczność wsparcia działań policyjnych (wznawianych po okresie rozruchów i ataków na obiekty policyjne) jednostka została przeniesiona w dniu 24.04.2001.

Poniższe zestawienie obrazuje podstawowe zadania wykonane przez Polskie SPU. Cyfry odnoszą się do ilości działań:

- Akcje patrolowo-blokadowe w enklawach mniejszości etnicznych w związku z aktami terroru przeciwko nim - 142
- Patrolowanie enklaw mniejszości etnicznych - 138
- Ochrona lokalnego lidera partii LDK- 125
- Ochrona obiektów (Urzędu Celnego w Mitrowicy, Germia Complex w Prisztinie i Fabryka Ołowiu Zvecan) - 110
- Konwoje mniejszości etnicznych i zabezpieczenie ich wizyt w terenie – 88
- Zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego na stacji kolejowej w Północnej Mitrowicy - 78
- Konwoje finansowe – 64
- Ochrona zewnętrzna zakładu karnego w m. Dubrava – 59
- Ochrona rezydencji miejscowego sędziego (przedstawiciela mniejszości etnicznej na tym terenie) – 41
- Wejście taktyczne do obiektów - 33
 - 57 domów, 1 mieszkanie w bloku i 4 lokale rozrywkowe;
 - 46 osób zatrzymanych;
 - zabezpieczono : 21 kbk AK, 6 pistoletów, 1 ręczną wyrzutnię RPG-7 oraz ponad 7 tys. sztuk amunicji do broni strzeleckiej;
- Ochrona komisariatów policji i wspieranie akcji policyjnych na terenie ich działania – 28
- Ochrona więźniów, skazanych za zbrodnie wojenne, a przebywających na leczeniu w miejscowym szpitalu w Północnej Mitrowicy – 27
- Zabezpieczenie porządku publicznego podczas masowych imprez kulturalnych, sportowych, zgromadzeń i wieców politycznych – 26
- Inne akcje kontroli tłumu (zabezpieczanie akcji protestacyjnych oraz zapobieganie próbom wywołania zamieszek) – 25

- Ochrona budowniczych drogi (prowadzącej przez teren zamieszkały przez inną grupę etniczną – rejon Zubin Potok) – 22
- Konwoje i ochrona VIP-ów – 19
- Ochrona zewnętrzna podczas przeszukiwania obiektów przez Wydział Doch.- Śledczy Komendy Regionu – 17
- Zabezpieczenie obiektu sądu podczas rozpraw w sprawach o zbrodnie wojenne - 14
- Wspieranie działań policji granicznej i ochrona przejść granicznych – 14
- Konwoje więźniów (zakład karny – sąd - zagład karny, itp.) – 8
- Stanowienie odvodu alarmowego podczas wyborów parlamentarnych w Kosowie - 1
- Poszukiwanie zbiegłych więźniów z aresztu w Mitrowicy – 1
- Przeszukiwanie terenu leśnego w celu odnalezienia ofiary zabójstwa – 1
- Ochrona rodziny uprowadzonej dziewczyny (dwunastodniowa akcja) - 1

Jednostka Specjalna Polskiej Policji uczestniczyła w akcjach / operacjach następującymi siłami:

Całą jednostką (3 plutony)	-	11 razy
Dwoma plutonami	-	18 razy
Jednym plutonem	-	66 razy
Dwiema drużynami	-	116 razy
Jedną drużyną	-	707 razy
Zespołami (poniżej drużyny)	-	164 razy

Jednostka w ciągu trzynastu miesięcy pobytu na misji w Kosowie wykonała 1082 zadania w ramach akcji i operacji policyjnych nie ponosząc podczas nich żadnych strat w ludziach i sprzęcie.

W wielu akcjach i operacjach, zwłaszcza zatrzymywania groźnych przestępców, kontroli tłumu, działaniach poszukiwawczych, itp. działania Polskiej Jednostki SPU wspierały siły wojskowe KFOR oraz inne, bratnie jednostki SPU.

Lekarz jednostki oprócz zabezpieczenia medycznego podczas wykonywania zadań służbowych oraz świadczeń lekarskich udzielanych policjantom jednostki raz w tygodniu przyjmował również pacjentów w Klinice UNMIK w Mitrowicy. Była to forma bezpłatnych, specjalistycznych świadczeń naszego lekarza dla innych policjantów i pracowników cywilnych UNMIK, w tym również miejscowych.

31 policjantów Jednostki oddało honorowo 11,5 litra krwi, w formie daru polskich policjantów dla społeczeństwa Kosowa.

Opracował: Adam Kuna